

Dr. ONA LABANAUSKAITĖ (1901–1993)

Visuomenininkė, žurnalistė. Gimė Dovydžių km., Kruopių vals., Šiaulių apsk. 1924 m. baigė Šiaulių gimnaziją, 1933 m. Vytauto Didžiojo universitete Tesės fakultetą, 1935 m. – Lille (Prancūzija) universiteto socialinių ir politinių mokslų mokyklą, įgydama doktoratą. 1949 m. atvyko į JAV, pradėjo dirbti *Draugo* redakcijoje, kur redagavo ir rašė pirmojo puslapio žinias iki 1956 m. Vėliau, gyvendama Niujorke, nuo 1961 m. keletą metų buvo dienraščio *Draugas* speciali korespondentė Jungtinėse Tautose, taip pat rašė ir Niujorko lietuvių veiklos žinias. 1966–1972 m. O. Labanauskaitė rašė *Darbininkui* pirmojo puslapio tarptautines politines žinias. Jos straipsnių būdavo ir kituose periodiniuose ir vienkartinuose katalikiškuose leidiniuose. Artimai bendravo su žurnaliste Salomėja Narkeliūnaite. Daug metų aktyviai dalyvavo lietuvių moterų katalikių judėjime, redagavo *Moterį, Pavasarį, Jaunimo vadą* ir *Liepsnas*. Tautininkų režimo metais ji kelis kartus buvo bausta kaip atsakingoji redaktorė, ypač, kai dirbo *Ryto* redakcijoje. O. Labanauskaitė tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje plačiai reiškėsi ateitininkų, Katalikių Moterų draugijos ir pavasarininkų veikloje, yra buvusi jų vadovybėje. Daug vertė. Į lietuvių kalbą išvertė *Kristaus sekimą*, E. Fiedlerio *Defenzyvą ir ofenzyvą* (II d., 1930 m.), R. Maederio *Katalikas esu* (1932 m.), J. S. Svensono *Kaip aš tapau kataliku* (1932 m.), J. Schrijverso *Meilės praktiką* (1935 m.) ir kt. Paskutinius 20 savo gyvenimo metų O. Labanauskaitė praleido Putname, Ct., Nekalto Prasadėjimo Seserų vienuolijoje. Ten ji talkino seserims spaustuvės darbuose, vienu metu buvo spaustuvės vedėja, būtent Putname vertė religinio ir filosofinio turinio tarptautinių autorių knygas.

Dr. Onos Labanauskaitės archyvą sudaro 5 dėžės. Pirmoje dėžėje yra O. Labanauskaitės finansiniai medicinės priežiūros dokumentai *Medicare*, įvairios sumokėtos sąskaitos, čekiai, bankų pranešimai. Antrosios dėžės pagrindą sudaro O. Labanauskaitės laidotuvių dokumentai (testamentas, nuotraukos, pranešimai ir iškarpos apie jos mirtį), taip pat asmeniniai O. Labanauskaitės daiktai – užrašų knygelė, piniginė. Trečioje O. Labanauskaitės archyvo dėžėje yra jos brolio Jono Labanausko laišakai, S. Narkeliūnaitės laiškas ses. M. Consulatai, O. Labanauskaitės užsienio pasas, vizitinė kortelė, užrašų knygelė, jos kalbų spaudai juodraščiai, kiti įdomūs autobiografiniai užrašai. Ypač vertingas yra paskutinios dėžės turinys – nuotraukos (O. Labanauskaitės asmeninės ir iš jos darbo Jungtinėse Tautose).

ALKA, ONOS LABANAUSKAITĖS ARCHYVAS

SPINTA NR. 26

[Buvo ant S. Nr. 10]

Dėžės nr.	Bylos nr.	Bylos pavadinimas
1	1	O. Labanauskaitės finansiniai medicininės priežiūros dokumentai: Connecticut National Bank. Medicare.
	2	Sumokėtos sąskaitos.
	3	O. Labanauskaitės Medicare.
	4	J. Matulaičio globos namai. Sumokėtos sąskaitos.
	5	Blue Croos, Blue Shield: finansiniai dokumentai
	6	O. Labanauskaitės senos sąskaitos (sumokėtos).
	7	O. Labanauskaitės sąskaitos, bankų pranešimai.
2	1	O. Labanauskaitės įvairūs finansiniai dokumentai, čekiai.
	2	O. Labanauskaitės laidotuvių dokumentai, nuotraukos, testamentas (2 vokai), iškarpos apie jos mirtį.
	3	O. Labanauskaitės daiktai: užrašų knygelė, piniginė.
3	1	Brolio Jono Labanausko laišakai O. Labanauskaitei (4 vnt.). Ses. M. Agnietės (?) laiškas Salomėjai Narkeliūnaitei. S. Narkeliūnaitės laiškas Ses. M. Consulatai. Visi laišakai rašyti 1982–1984 m. O. Labanauskaitės užsienio pasas, vizitinė kortelė.
	2	O. Labanauskaitės medžiaga apie Prezidentą Aleksandrą Stulginskį ir Tautos Himno istorija. Iš viso byloje 20 lapų.
	3	O. Labanauskaitės oficialių kalbų, sveikinimų užrašai ir juodraščiai. Byloje yra 3 vokai (dviejuose vokuose – sąsiuviniai, trečiame – atskiri lapai).
	4	O. Labanauskaitės užrašų knygelė: medžiaga 1957 m. politinių įvykių pasaulyje medžiaga.
	5	Žurnalas <i>Peace Corps Volunteer</i> (1969 m.). Byloje yra 2 numeriai.
4	1	O. Labanauskaitės užrašai: autobiografinės žinios, pastabos.
	2	Jungtinės Tautos: laikraščių iškarpos (9 vnt.) ir 1 nuotrauka. Byloje yra 2 vokai.
	3	Nuotraukos: O. Labanauskaitė ir S. Narkeliūnaitė. Byloje yra 8 vnt.
	4	Nuotraukos: Nr. 1 – O. Labanauskaitė ir B. Novickienė (2 vnt.). Nr. 2 – S. Narkeliūnaitė, O. Labanauskaitė ir B. Novickienė (1 vnt.). Nr. 3 – O. Labanauskaitė Montesori vaikų darželyje (1 vnt.). Nr. 4 – R. Budrienė, B. Novickienė, dr. M. Kregždienė, O. Aleknienė, J. Laucevičienė, M. Karečkienė, M. Virbickienė,

		B. Kidulienė ir R. Ausmanienė (1 vnt.). Iš viso byloje yra 5 vnt.
	5	Nuotraukos: O. Labanauskaitės brolis Jonas Labanauskas ir S. Narkeliūnaitė Lietuvoje. Byloje yra 7 vnt.
	6	Nuotraukos: O. Labanauskaitė ir kit lietuvių bendruomenės nariai. Byloje yra 12 vnt.
5	1	Nuotraukos: O. Labanauskaitė Jungtinėse Tautose. Byloje yra 60 vnt.
	2	Nuotraukos: asmeninės O. Labanauskaitės. Byloje yra 39 vnt.

*Archyvą tvarkė ir aprašą parengė
Žydronė Kolevinskienė,
2010-01-30, Putnamas, ALKA*